

## TILINTARKASTUSPÖYTÄKIRJA

Rautalammin kunnan tilikauden 1.1.-31.12.2025 tilintarkastajina esitämme tilintarkastuslain 3 luvun 7 §:n tarkoittamana tilintarkastuspöytäkirjana kunnanhallitukselle seuraavaa:

Hankintojen tarkastuksen tavoitteena on ollut varmistua hankintojen lainmukaisuudesta. Otantaan valittiin hankintalain soveltamisalaan kuuluvia kynnysarvon ylittäviä hankintoja.

### Lainsäädännöllinen tausta

Hankintalaki velvoittaa tekemään lain soveltamisalaan kuuluvista hankinnoista hankintapäätöksen (123 § ja 124 §) ja ilmoittamaan hankinnasta Hilmassa (58 §) Hankintalaki velvoittaa EU kynnysarvon ylittävistä suoraanhankintapäätöksestä julkaistavan suoraanhankintailmoituksen Hilmaan ennen hankintasopimuksen tekemistä (58 §, 60 § ja 131 §). Hankintalain 58 § mom. 6 velvoittaa ja 60 § hankintayksikköä tekemään EU kynnysarvon ylittävistä hankinnasta jälki-ilmoituksen Hilmaan 30 päivän kuluessa hankintasopimuksen tekemisestä tai neljännesvuosittain 30 päivän kuluessa kunkin vuosineljänneksen päättymisestä. Hankintalain 27 § mukaan ”Hankinnan ennakoitua arvoa laskettaessa perusteena on käytettävä suurinta maksettavaa kokonaiskorvausta ilman arvonlisäveroa. Arvioinnin on perustuttava ilmoittamisajankohdan tai muun hankintamenettelyn alkamisajankohdan arvoon. Arvoa laskettaessa on otettava huomioon myös hankinnan mahdolliset vaihtoehtoiset toteuttamistavat ja hankintasopimukseen sisältyvät optio- ja pidennysehdot sekä ehdokkaille tai tarjoajille maksettavat palkkiot tai maksut.” ja 30 § 3 mom. 1 kohdan mukaan ”Sellaisissa palveluhankintasopimuksissa, joissa ei ilmoiteta kokonaishintaa, ennakoidun arvon laskennassa perusteena on käytettävä määräaikaissa, enintään 48 kuukautta voimassa olevissa hankintasopimuksissa voimassaolon aikaista ennakoitua kokonaisarvoa”. Hankintaa ei saa myöskään pilkkoa eriin tai laskea sen arvoa poikkeuksellisin menetelmin tämän lain säännösten soveltamisen välttämiseksi (31 §).

### Talouspalveluiden hankinta

Rautalammin kunnanhallitus on tehnyt toimielinpäätöksen 8.10.2024 § 209 kirjanpidon palveluntuottajasta vuodelle 2025. Talouspalveluiden hankinta on toteutettu rajoitettua menettelyä käyttäen pyytämällä tarjoukset kolmelta palveluntuottajalta. Hankinta on toteutettu kiireellisyysvuoksi neuvottelumenettelyllä, koska 9.12.2024 § 275 kunnanhallitus on hyväksynyt Rautalammin kunnan ja Kuntalaskenta Oy:n välisen sovintosopimuksen, jossa on päätetty irtisanoa voimassa oleva sopimus Kuntalaskenta Oy:n kanssa, koska toimittajalla on syksystä 2023 ollut vaikeuksia hoitaa sopimuksen mukaisia tehtäviä.

Hankinnasta on allekirjoitettu 20.12.2024 hankintasopimus sopimusajalle on kaksi vuotta, 1.1.2025 – 31.12.2026. Sopimukseen sisältyy kahden vuoden optio. Sopimuksessa mainitaan sopimusajan (24 kk) verottomaksi sopimushinnaksi (alv 0 %) yhteensä 168.000 euroa.

Hankintalain periaatteiden mukaisesti laskettuna ajalla 1.1.2025 – 31.12.2026 (24 kk) voimassa olevan sopimuksen sisältäen kahden vuoden option (24 kk), hankintasopimuksen arvo on sopimuksen mukaisella kuukausikorvauksella 336 000 euroa. Näin ollen kyseessä on EU kynnysarvon ylittävä hankinta eli yli 221 000 eur (26 § 1.1.2024 alkaen).

Kunnanhallituksen tekemästä päätöksestä puuttuvat hankintalain edellyttämät tiedot hankintapäätökselle, kuten suoraanhankinnan perustelut sekä hankinnan ennakoitu kokonaisarvo eli ostettavan palvelun kuukausihinta sekä sopimuksen kesto (123 ja 124 §). Päätöksen muutoksenhaku ei ole hankintalain mukainen, koska muutoksenhaussa ei mainita hankinta-asioiden muutoksenhausta eli hankintaoikaisusta, eikä valitusoikeudesta markkinaoikeuteen (126 § ja 133-134 §).

Poikkeuksellisen ja odottamattoman tilanteen myötä talouspalveluista ei ole jatkuvuuden varmistamiseksi järjestetty hankintalain mukaista avointa kilpailutusta, vaan se on toteutettu suoraanhankintana. Koska kunta ei ole julkaissut suoraanhankintailmoitusta ja jälki-ilmoitusta hankintalain edellyttämässä aikataulussa, voi EU kynnysarvon ylittävistä suoraanhankinnasta tehdä valituksen markkinaoikeuteen 6 kuukauden kuluessa siitä, kun hankintasopimus on tehty tai 30 päivän kuluessa suoraanhankinnasta tehdystä jälki-ilmoituksesta (147 §). Valitus aika on siten päättynyt vuoden 2025 aikana.

## Johtopäätökset ja suositukset

Suosittelimme hankintaprosessin ohjeistuksen, kontrollien ja seurantamallin kehittämistä. Lisäksi suosittelemme päivittämään sisäisiä ohjeita hankinnoista tulinnanvaraisten kohtien osalta selkeyden ja johdonmukaisuuden parantamiseksi.

Suosittelimme, että

- Kunta seuraa säännöllisesti hankintalain mukaisia hankintakokonaisuuksia ja reagoi tarpeen mukaan hankintalain periaatteita soveltaen
- Kunta seuraa hankintakokonaisuuksien kustannuskertymiä systemaattisesti, jotta muuttuviin tilanteisiin voidaan tarpeen mukaan reagoida
- Käynnistää talouspalveluiden avoimen kilpailuttamisen siten, että hankinta saavuttaa lainvoimaisuuden viimeistään optiokauden päättyessä, mutta mahdollisesti jo ennen varsinaisen sopimuskauden päättymistä
- Päivittää kunnassa käytössä olevat yleiset viranhaltijoiden ja luottamuselinten hankintapäätöspohjat ajan tasalle siten, että laadittavat hankintapäätökset sisältävät kaikki hankintalain edellyttämät tiedot ja varmistaa osaamisen järjestämällä tarkoituksenmukaista koulutusta hankinnoista.

Kuntalain 39 §:n ja hallintosäännön 67 §:n mukaan kunnanhallitus vastaa sisäisen valvonnan järjestämisestä.

Kilpailu- ja kuluttajavirasto (KKV) valvoo julkisia hankintoja koskevan lainsäädännön eli hankintalain ja erityisalojen hankintalain noudattamista.

## Rakennusten arvostaminen

Kunnan taseella on rakennuksissa Kerkonjoen koulu -niminen rakennus, jonka tasearvo on noin 1,8 miljoonaa euroa. Kunta on lakkauttanut koulun vuoden 2025 aikana. Saadun tiedon mukaan koulua hyödynnetään edelleen kunnan palvelutuotannossa mm. koululla on ryhmäperhepäiväkotia, kansalaisopistotoimintaa ja hanketyöpaja, mutta osaa koulusta ei hyödynnetä kunnan palvelutuotannossa.

Kuntakilan yleisohjeen kunnan ja kuntayhtymän pysyvien vastaavien kirjaamisesta kohdan 2.3.2 mukaan osoituksena arvonalentumisena saattavat olla esimerkiksi hyödykkeen käyttömäärässä tai -tavassa tapahtuvat muutokset ja palvelutoimintaan liittyvät odotukset ovat tai tulevat olemaan odotettua huonommat. Olennaiset muutokset pysyvien vastaavien tulonodotuksissa tai arvo kunnan palvelutuotannossa tulee ensisijaisesti ottaa huomioon poistosuunnitelmaa muuttamalla.

Suosittelimme, että kunnanhallitus arvioi rakennuksen tulevaisuuden käyttötarkoituksen ja muuttaa tarvittaessa poistosuunnitelman vastaamaan jäljellä olevaa pitoaikaa ja arvoa kunnan palvelutuotannossa.

Kuopiossa 26. tammikuuta 2026

TALVEA Julkishallinnon Palvelut Oy

Jarmo Raati  
*KHT, JHT*

Jakelu:

Kunnanhallitus  
Tarkastuslautakunta  
Kunnanjohtaja  
Talous- ja hallintojohtaja

Jarmo Tapani Kristian Raati

Company - Yritys - Företag - Selskap - Virksomhed: Talvea Julkishallinnon Palvelut Oy

5ad54b5e-b2ba-446a-a88d-2befb4619e28 - 2026-01-26 15:07:03 UTC +02:00

BankID / MobileID - 276aefd3-306f-4e50-889d-400b833fe2a5 - FI

Authority to sign - Asemavaltuutus - Ställningsfullmakt - Autoritet til å signere - Myndighed til at underskrive

|                   |                      |                    |                         |                              |
|-------------------|----------------------|--------------------|-------------------------|------------------------------|
| authority to sign | asemavaltuutus       | ställningsfullmakt | autoritet til å signere | myndighed til at underskrive |
| representative    | nimenkirjoitusoikeus | firmateckningsrätt | representant            | repræsentant                 |
| custodial         | huoltaja/edunvalvoja | förvaltare         | foresatte/verge         | frihedsberøvende             |